

Toget, der ruller ud fra banegården i Lviv, river mange hjerter fra hinanden

Mere end 1,5 millioner ukrainere er flygtet fra krigen i deres land. Mange af dem har taget toget ud af byen Lviv, hvor hunde, katte, bamser og børn slæbes ind i fyldte kupeer, inden fløjten lyder for et sidste farvel.

BO SØNDERGAARD,
LVIV, UKRAINE (TEKST)

MADS NISSEN,
LVIV, UKRAINE (FOTO)

På indersiden af den duggede togrude er der tegnet to hjerter, der rører hinanden. Lige om lidt bliver afstanden mellem dem lidt større, når toget triller ud fra perron 5 på banegården i Lviv med retning mod Polen.

I en lang togstamme pakket med tomme blikke, er der nogle øjne, der stadig ser og prøver at holde fast. Kvindens brændende blik slipper ikke mandens ansigt, for lige om lidt er de på vej i hver sin retning.

Hun og børnene kører mod det Europa, vi alle sammen troede, vi boede i. Hvor der er fred, og hvor fædre og mødre kan sætte sig ved bordet og spise aftensmad med deres piger og drenge.

Han skal tilbage til den krig, der har vist ukrainerne, at de ikke bor i vores trygge verdensdel, men i en nation, der er ved at blive revet i stykker af en blodig konflikt. Og som nu skiller denne familie ad og gør de tre i toget til en del af en ufrivillig folkevandring, der har sendt 1,5 million ukrai-

ner ud af deres land, mens kampene tager til, og storbyer som Kyiv, Kharkiv og Odesa rammes af granater.

Aldrig været adskilt før

Oksana har prøvet at holde sammen på sig selv, mens de stod på perronen. Det handlede om at få Anya på 9 år og Ilya på 13 år med ind i toget. Nu har de fundet en ståplads klemte op ad den lukkede dør med ansigterne mast mod den kolde rude, nu er der ikke mere at gøre. Andet end at se på Yevgeni, der går rundt ude på perronen og ikke kan være i sig selv.

Han stiller sig så tæt på toget, som han kan. og lægger sin hånd på ruden, så børnene næsten kan røre den gennem glasset. Så træder han væk, går over mellem bænke og sætter sig på hug, så hans slanke krop folder sig sammen til ingenting. Han holder sig for øjnene og hulker dyriske lyde ud mellem råb og motorlyde på perronen.

Så tørrer han øjnene med en vred knyt-næve, rejser sig og ringer ind til Oksana i toget. Giver hende noget, der lyder som en praktisk besked, så er der en pause i samtalen, og han kigger op mod vinduet og går derhen igen. Og væk, mens tårerne trækker en film over hans øjne.

»Jeg har aldrig været væk fra min familie, børnene har altid haft os begge to«, fortæller han.

Yevgeni ligner en mand, der på en gang ønsker, at toget kører med det samme og på den anden side håber, at det aldrig forlader stationen. Men hans familie skal væk, det er derfor, han har holdt sig vågen gennem fem døgn for at få dem hertil.

Deres by er lagt i ruiner

De er kommet hele vejen fra Kharkiv i det østlige Ukraine, hvor der lige siden invasionen har været voldsomme kampe. I begyndelsen holdt familien ud. Yevgeni havde meldt sig som frivillig og kørte kvinder og børn fra udbombede huse til steder, hvor de kunne overnatte. Og videre til togstationen, når de skulle ud af byen. Imens passede Oksana på de to børn.

Men til sidst blev det for meget for dem. Yevgeni viser et billede på sin telefon,

smadrede bygninger, sod, murbrokker, en by, der er lidt større end København og nu er ved at blive til en ruin.

»Jeg har set så mange døde mennesker, der var bomber hele tiden«.

Han har lånt en cigaret af tolken og tænder, suger røgen ind og kigger på tændstikken, der stadig brænder mellem hans fingre.

»Min søn har aldrig set mig ryge«, siger han og kigger over mod toget.

Han gør cigareten færdig, mens han taler i telefon. Så går han over mod toget og de to vinduer, hvor Oksana har tegnet hjerterne i duggen fra familiens ånde-dræt. Anya på 9 år græder, mens hun ser på sin far, hendes storebror, Ilya, prøver at lade være.

Deres far lægger igen hånden på ruden, men han kan ikke blive stående så længe, så må han gå væk et øjeblik. Pludselig kommer der en høj, skærende lyd, og det giver et ryk i toget.

Det begynder at trille, farten stiger, og så forsvinder vinduet med hans familie bag en søjle, og han vinker med den ene hånd. Inden toget er ude af stationen, er Yevgeni på vej mod trappen, der skal føre ham tilbage mod krigen.

Han er en af de mange mænd, der går hurtigt og stille væk fra Lvivs banegård, som er blevet porten til tryghed for mange og rammen om en afsked for andre.

Den gamle bygning ligger tæt på byens historiske centrum og ligner på afstand mere et palads end et trafikknudepunkt.

Men når man kommer tæt på, er krigen og flygtningekrisen alle steder. Telte med røde kors og rygende feltkøkkener fylder pladsen foran banegården, hvor der også afgår busser mod den polske grænse.

Tusinder af mennesker er lige ankom-

met fra de krigshærgede dele af Ukraine, lige så mange forsøger at komme videre med andre tog, men mange har mindre klare planer end det.

»Jeg ved ikke, hvad vi skal gøre nu, jeg ved simpelthen ikke, hvor vi skal tage hen«, siger en kvinde, mens hendes datter knuger familiens kat.

Køen kan tage halve dage Temperaturen ligger omkring frysepunktet, og folk står tæt om olietønder med brændende træstykker. Indimellem skærer en gul sporvogn sig gennem mængden af gående mennesker, og overalt kan man høre den klikkende lyd af rullekufferternes hjul.

Køen til togene mod Polen begynder udenfor, og det kan tage halve dage at nå frem til paskontrollen på spor 5. I tunnelen under sporene venter tusinder af ukrainere på at sige farvel til deres land.

met fra de krigshærgede dele af Ukraine, lige så mange forsøger at komme videre med andre tog, men mange har mindre klare planer end det.

»Jeg ved ikke, hvad vi skal gøre nu, jeg ved simpelthen ikke, hvor vi skal tage hen«, siger en kvinde, mens hendes datter knuger familiens kat.

Køen kan tage halve dage

Temperaturen ligger omkring frysepunktet, og folk står tæt om olietønder med brændende træstykker. Indimellem skærer en gul sporvogn sig gennem mængden af gående mennesker, og overalt kan man høre den klikkende lyd af rullekufferternes hjul.

Køen til togene mod Polen begynder udenfor, og det kan tage halve dage at nå frem til paskontrollen på spor 5.

I tunnelen under sporene venter tusinder af ukrainere på at sige farvel til deres land.

De fleste af dem står der bare med trætheden ætset ind i ansigtet. Der er koldt mellem de grå og brune fliser, der dækker gulv og vægge.

Det er den slags kulde, der føles, som om der bliver trykket et koldt stykke metal mod huden, og alle bevægelser er stive og kantede.

Evgenia på 6 år er på vej til noget familie i Polen. Hun har fået plads i tasken til en enkelt tøffigur og en bog med eventyr. Dukken Sascha måtte blive tilbage i forstaden Borispol uden for Kyiv.

Det er ikke noget rart sted, men lige der mellem de voksne sidder en lille pige og smiler.

Ikke ad den virkelighed, hun sidder i, men ad den historie, hun har mellem sine hænder. Bogen er gammel og fyldt med eventyr. 'Rødhætte og ulven' er på forsiden, men Evgenia er ved at læse 'Kejserens nye klæder' af H.C. Andersen.

Hun er 6 år gammel, og krigen har tvunget hende til at pakke det vigtigste fra børneværelset i Borispol, en forstad til Kyiv. I rygsækken med det smilende ansigt blev der plads til eventyrbogen og en tøffigur fra tegnefilmen 'Minions', han hedder Jerry og er det bedste stykke legetøj, Evgenia ejer.

»Der var ikke plads til det hele, og jeg savner min dukke Sascha. Og min far«.

Han er blevet tilbage, mens Evgenia, hendes mor, Nila, mosteren Orisa og fætrene Dima på 7 år prøver at komme ud af Ukraine.

»Der var nogle granater, der slog ned

Oksana Gonishuk og børnene Anya, 9 år, og Ilya på 13 siger farvel til deres mand og far, Yevgeni Gonishuk. De er flygtet fra deres hjem i Kharkiv, og tager nu toget videre fra Lviv mod Polen.

ved banegården, som vi boede lige ved siden af«, forklarer Nila.

Nu skal de til den polske by Wrocław, hvor de har noget familie, de kan bo hos.

Evgenia glæder sig til at se dem, og hun synes faktisk også, at den første del af turen var ret god. Hun smiler, men bliver alvorlig et øjeblik.

»Jeg har aldrig været i Polen, så det bliver spændende. Men det er jo på grund af krigen, jeg er her«.

En næsten unaturlig orden

Så kommer der en tallerken med kartoffelmos, kål og pølser fra de frivilliges køkken oppe på perronen. Hun bliver bedt om at lægge Jerry og eventyrene væk og få noget at spise. Da vi bevæger os væk, lyser hendes rosa halstørklæde og de matchende hårelastikker op mellem køens mørke vinterfrakker.

Frivillige og soldater sørger for en næsten unaturlig orden på evakueringen.

Man kan fornemme uroen i øjnene på de tusinder af mennesker, der står i kø for at komme med togene til Polen. Men de holder deres plads og hjælper hinanden med at løfte kufferter og kasser med kæledyr, når køen bevæger sig.

Så kommer der et par øjeblikke med stress, og for de små børn en form for eufori, når de kommer op og ser de blå og hvide togvogne. Så maser de sig ind, og når de er på plads i toget, går det op for dem, hvad der er ved at ske. At de kører væk fra deres liv for at redde det.

Det ligner en scene fra en anden tid, når et europæisk folk flygter i gamle togvogne. Vi troede måske, at vi var færdige med at se jernbaneskinneerne føre tusinder af forstenede ansigter i sikkerhed.

Men lige nu triller tog afsted med folk, der ikke skal noget sted hen, men bare væk, for der er krig i vores tid.

bo.sondergaard@pol.dk